

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจภูมิปัญญาชาวบ้าน : กรณีศึกษาธุรกิจผ้าแพรวาบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลสำหรับการศึกษานี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลปฐมภูมิ คือ ข้อมูลเพื่อการวิจัยที่รวบรวมได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสัมภาษณ์ และการสังเกต

ข้อมูลทุติยภูมิ คือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยรวบรวมจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยจากสำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากร ได้แก่ ชาวบ้านโพน หมู่ที่ 1-5 ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากพัฒนาการอำเภอ และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโพน ที่มีความพร้อมในการตอบแบบสัมภาษณ์ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของธุรกิจภูมิปัญญาชาวบ้าน ในการทอผ้าแพรวาของชาวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีประชากร จำนวน 26 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

3.1 ขั้นสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

3.1.1 ขั้นสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานธุรกิจภูมิปัญญาชาวบ้าน : กรณีธุรกิจผ้าแพรวาบ้านโพน ตำบลโพน
อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

3.1.2 สํารวจและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการ รูปแบบ
ตลาด การจำหน่าย การตลาด การรวมกลุ่มและรายได้ในการทอผ้าแพรวา และจำนวน
ประชากรในพื้นที่ที่ทำการวิจัย

3.2 **ขั้นสำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนาม** โดยการสังเกต และสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัย
จะดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เป็นการสังเกตวิถีความเป็นอยู่และ
ปัจจัยสิ่งแวดล้อมพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ตลอดจนความผูกพันกับ
การดำเนินงานธุรกิจผ้าแพรวา ซึ่งจะใช้วิธีการสังเกตวงนอก ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม
(Non Participant Observation) กับผู้รู้ กลุ่มสตรีทอผ้าแพรวา ในขณะที่กำลังผลิต รวมทั้ง
การดำเนินงานธุรกิจผ้าแพรวา เป็นการสังเกตพฤติกรรมโดยทั่ว ๆ ไป

3.2.2 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)
เป็นการเข้าร่วมสังเกตการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการทอผ้าแพรวา เช่น การคัดเลือก
เส้นไหมการย้อมสีไหม การทอ ลวดลายต่าง ๆ การรวมกลุ่ม การจำหน่ายและรายได้ พร้อมทั้ง
การสังเกตสอบถามเมื่อไม่เข้าใจ และมีการจดบันทึก รวบรวมข้อมูล นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้
เน้นกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Groups) เปิดเวทีการแลกเปลี่ยน

3.2.3 การสัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์ 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

เป็นการสัมภาษณ์ตามแบบที่กำหนดไว้

แบบที่ 2 แบบไม่มีโครงสร้าง (Un – Structured Interview)

เป็นการสัมภาษณ์ไปตามสถานการณ์แวดล้อม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection Procedures)

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับพัฒนาการ
อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนัดหมายกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโพน จำนวน 26 คน
มาร่วมสนทนากับผู้วิจัย และให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ รวมทั้งนำเยี่ยมชมกระบวนการทอผ้าแพรวา
ณ ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis Data)

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาบันทึกและแจกแจงไว้ แล้วนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา(Descriptive Method) เพื่ออธิบายภูมิปัญญาในการทอผ้าแพรวาของชาวบ้าน โพน อธิบายการดำเนินงานธุรกิจผ้าแพรวาของชาวบ้าน โพน ตลอดจนอธิบายปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานธุรกิจผ้าแพรวาของชาวบ้าน โพน

6. การนำเสนอผลการวิจัย

นำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University